

Závodský, Artur

Dopis Petra Bezruče bratru Antonínu Vaškovi

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. D, Řada literárněvědná. 1957, vol. 6, iss. D4, pp. [121]-123

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/108547>

Access Date: 18. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

MATERIÁLY

ARTUR ZÁVODSKÝ

DOPIS PETRA BEZRUČE BRATRU ANTONÍNU VAŠKOVI

Do souboru listů Petra Bezruče bratru Otakarů Vaškovi se dostal jeden básníkův dopis Antonínu Vaškovi.

Antonín Vašek byl nejmladší bratr Petra Bezruče. V r. 1899 dlel v Praze na studiu práv. Potom byl notářem v Klimkovicích. Zemřel r. 1934.

Dopis není datován, ale razítko na zachované obálce má datum 2. 5. 1899. List byl odeslán 2. května 1899 z Kostelce na Hané. Razítko na obálce vzadu nese označení: Královské Vinohrady, 3. 5. 1899.

Dopis zaznamenává rozruch, který vyvolalo otištění básní Petra Bezruče a jejich recitování od Hany Kvapilové 26. dubna 1899 v pražském Konviktě. Básník svoji rostoucí slávu na začátku i na konci listu ironisuje.

Z dopisu je dobře poznat, jak se o poesii Petra Bezruče hned od počátku zajímali slezští akademikové, studující v Praze, zejména Adolf Kubis, který, jak víme, první znění některých Bezručových básní opsal u vydavatele Času Jana Herbena.

Z pera básníka samého čteme důležité zprávy, týkající se jeho pseudonymu, na němž tolik lpěl.

A posléze: dopis zachycuje okolnosti, za nichž pobýval Bezruč v Kostelci na Hané, zotavuje se ze svého onemocnění plic.

Otiskujeme dopis věrně podle originálu. Přidáváme jen zapomenuté uvozkovy za Kubisovou adresou a čárku za vokativ *koničku* (v druhém případě Bezručova užití).

*Pan Anton Vašek
právník
na Král. Vinohradech
Balbínova ul. č. 18
u p. Klimenta II. posch.*

Čertův) koničku!*¹

*Děkuju Vám za zaslanoú Politiku.² To je panegyrik co? Stařeček³ = me-
teór! Co myslíš, koničku, nemáme se začínat nadýmati? „Odra“ mi psala,⁴
žádá za svolení, aby směla písne rozhodit po Těšinsku v jednoduché formě —
asi myslím v dvoubrkových písničkách⁵ jako různé tragedie na trzích. Prosim
Tě, koničku, napište na adresu „Adolf Kubis zde. Salmovská 9 — filosof“ —*

*) Čert = Půvabný Stařeček.

tyto řádky: — P. B. Vás pozdravuje, svoluje ke všemu, jen by rád věděl, které písně vyberete — a prosí aby 3 exempláry byly mu pak poslány. — Já do krve nerad píšu, tak už to vyřídte za mne.

Herben mi psal, na 29. května snad má být slezský večer⁶ pořádaný spolky Odrou a Opavou⁷ a má být řeč tam o kom? — Bude-li tomu tak, podívejte se napřed na program, nebo se po něm pozeptejte — a bude-li tak, se už tam podívejte. Koničku, mimo toho dávejte pozor, nepadne-li někdy moje jméno někde. Víím, že ho nikdo jiný neprozradí než Norbert M.⁸ Když mne uhdil, jak jsem věděl napřed, slíbil mi rukoudáním, že mne neprozradí, ani budu-li živ, ani budu-li mrtev. O mně ví jen Musopo,⁹ Churavec,¹⁰ Korošec,¹¹ Bachrač (Losik)¹² a Konopné zvěrze,¹³ co se mnou bydlí. Z těch mne jistě nikdo nikdy neprozradí. Ale kdybych někdy táhl na zelenou louku a moje jméno se někde ozvalo, prozradil to jen jeden a pak se mne ujměte, a v některém šornále promluvte o lidech, co nedrží slova.

Prvého máje jsem odplaval z Brna do Kostelce. (Adressa jen V. V.) Stačí. — Až do 10. zde lilo a zima bylo jako v Sibiři. Bydlím zde u Bachráčového strýce bednáře Menšíka — děsně dobrého zvěrzete i s celou familií. Nechtěli ani nic za byt, mám ráno mléko ku snídani ještě, tak jsem dal děvčeti pětku na šaty — všecko bylo u vytržení. A bůh ví, že bych doved zde zůstat a učit se u něho bednářem, jako Tolstoj ševcovině, kdyby mne cosi táhlo a zas netáhlo za Frýdek a před Těšín. Má mysl peklo i ráj. — Ale je zde božské pivo, Těšecké, z rolnického pivovaru v Těšeticích (Prostějovské břechky nejsou k pití), litr za 10 brků! — Neseďím v gospodě, ale na dvoře s mistrem bednářem u hubatky a učím se zas kouřit z fajky . . . —

S Bohem, koničku, bardzo ładně
Vás pozdravujem a zůstávám
Váš

leuchtender Stern des I Ranges am
böhmischen Dichterkimmel.

P o z n á m k y

Uveřejněný dopis Petra Bezruče bratru Antonínu Vaškovi je psán na třech stranách dvojlistu (17×10,5 cm).

¹ Koničku — rodinná přezdívka pro nejmladšího bratra Petra Bezruče — Antonina Vaška. Její vznik vysvětluje první strofa veršovaného nekrologu Petra Bezruče *Za bratrem Antonem*:

T s K si pletl v šťastný věk,
kdy ještě byl syneček malý:
Koniček děl, ne Toniček;
tož tak jsme mu vždy říkali.

² Politiku — Národní politiku.

³ Stařeček — vlastní přezdívka Petra Bezruče. Později upravil básník přezdívku na tvar *stareček*.

⁴ Odra mi psala — Akademický spolek Odra v Praze. Pořádal umělecké večery, na nichž byly recitovány Bezručovy básně. Několikrát se obrátil na básníka v dopisech.

⁵ Asi myslím v *dvoubřkových písničkách* — Odra pak vskutku vydala čtyřstránkový leták na způsob kramářských tisků *Petr Bezruč zpívá svým milým krajanům o Těšínku*, datovaný „0 sv. Janě 1899“, tedy 24. června 1899. Byly v něm v Času přetištěny básně

Maryčka Magdónova a Bernard Zár. Titulní list přinesl šest závěrečných veršů z básně *Kdo na moje místo?*

⁶ *Na 29. května snad má být slezský večer* — večer se konal v dvoraně Umělecké Besedy. „Hospodářský a kulturní obraz Slezska“ na něm podal poslanec slezského sněmu Dr A. Gruda. O významu Ostravska promluvil říšský poslanec J. Hořica. V umělecké části večera byly mimo jiné recitovány básně P. Bezručů.

⁷ *Opavou* — Opava byl spolek slezských akademiků v Praze.

⁸ *Norbert M.* — Norbert Mrštík, jeden ze čtveřice bratří Mrštíků, později lékař. Jeho jméno je spojeno s historií prozrazení Bezručova pseudonymu, k němuž došlo někdy v srpnu 1899.

⁹ *Musopo* (někdy též *oposun*) — Bezručova přezdívka pro Bezručova bratra Antonína Vaška.

¹⁰ *Churavec* — Bezručova přezdívka pro Bezručova bratra Ladislava Vaška, později ředitele školy v Ivančicích. Ladislav Vašek napsal publikaci *Z kroniky rodu Bezručova*. Zemřel r. 1949.

¹¹ *Korošec* — Bezručova přezdívka pro bratra Otakara Vaška, který sloužil té doby na poště ve Villachu. Zemřel r. 1940.

¹² *Bachráč (Losík)* — František Losík, Bezručův druh na brněnské poště. Přivedl básníka do Kostece na Hané.

¹³ *Konopné zvěrze* — Method Konopáč, spolubydlící Petra Bezruče v Brně. Básník si na jeho jméno dával posílat dopisy od Jana Herbena.

ПИСЬМО ПЕТРА БЕЗРУЧА К АНТОНИНУ ВАШЕКУ

Автор опубликовал письмо поэта Петра Безруча к брату Антонину Вашеку от 2 мая 1899 г. В письме содержится информация об откликах, вызванных недавно появившимися в печати стихами неизвестного псевдонима, в нем сообщается также о всех тех, кому было известно, что под этим псевдонимом скрывается Владимир Вашек. Из этого письма мы узнаем также о тех условиях жизни, в которых жил Безруч в Костельце на Гане, во время своего выздоровления после перенесенного воспаления легких.

Перевела Е. Пухлякова

EIN BRIEF VON PETR BEZRUČ AN ANTONÍN VAŠEK

Der Verfasser veröffentlicht den Brief des Dichters Petr Bezruč an seinen Bruder Antonín Vašek vom 2. Mai 1899. Der Brief informiert über das Aufsehen, das die unlängst veröffentlichten Gedichte des unbekanntenen Pseudonyms erregt haben, und führt gleichzeitig an, wer damals gewußt hat, daß sich unter diesem Pseudonym Vladimír Vašek verbirgt. Aus dem Brief lernen wir weiter die Umstände kennen, unter denen Bezruč in Kostelec na Hané weilte, indem er sich von seiner Lungenkrankheit erholte.

Übersetzt von M. Beck